

Cobe

Karrékvarteret

Bevaringsværdig bebyggelse

Indholdsfortegnelse

Save Registrering

Bevaringskategorier

Beskrivelse af eksisterende bebyggelse

Kontekst og kulturmiljø

Bygningsdetaljer

Situationsplan

Bevaringsstrategi

Overordnede greb

Bygningsdetaljer

Plan og opstalt

Eksisterende og ny

Udkast til regelsæt

1987. Børn leger i Chateautets baghave. Foto fra Henny.

I Karrékvarteret bevares Chateauet. Det var opført som bolig for ansatte ved fængslet og deres familier. Idag står det tomt, men i fremtiden skal nye beboere flytte ind. Bygningen renoveres og omdannes til generationsboliger, hvor flere generationer bor i hver deres lejlighed, og deles om haven.

Både arkitekturen og de landskabelige træer, har mange kvaliteter, der er værd at bevare og bygge videre på. Boligen er et vigtigt element i fortællingen om livet og hverdagen omkring Vridsløselille Statsfængsel.

Bevaring i masterplanen

SAVE-registreringer

SAVE-registreringen er afrapporteret i et særskilt dokument. Albertslund Kommune har desuden tidligere fået lavet en SAVE-registrering, der har dannet baggrund for kommuneplanens udpegninger af bevaringsværdige bygninger.

Kort som viser SAVE-registreringer af bygninger og bygningsdele. Albertslund Kommune/Raadvad

- SAVE-værdi 1-3 - høj bevaringsværdi
- SAVE-værdi 4-6 -middel bevaringsværdi
- SAVE-værdi 7-9 - lav bevaringsværdi

Kort som viser SAVE-registreringer af bygninger og bygningsdele. Freja ejendomme/SBS.

- SAVE-værdi 1-3 - høj bevaringsværdi
- SAVE-værdi 4-6 -middel bevaringsværdi
- SAVE-værdi 7-9 - lav bevaringsværdi

Kort som viser forslag til bevaring af bygninger og bygningsdele.

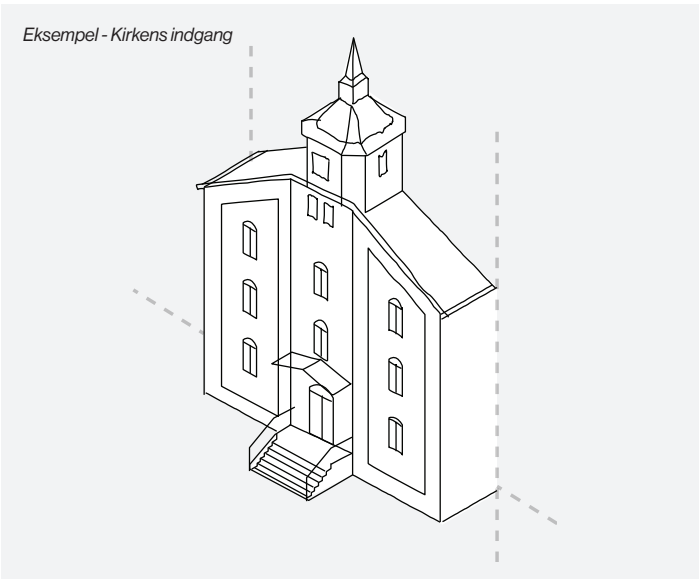
- Bevarede bygninger
- Geometrisk bevaret struktur og karakter. Genanvendelse af eksisterende mursten, hvis muligt.
- Ikke bevaringsværdig
- Mulig bevaring af mur, på udvalgte steder

Bevaring i masterplanen

Bevaringskategorier

På siden illustreres en række tilgange til bevaring og transformation. Chateau Vest er kategoriseret som bevaringskategori B. Renovering.

A

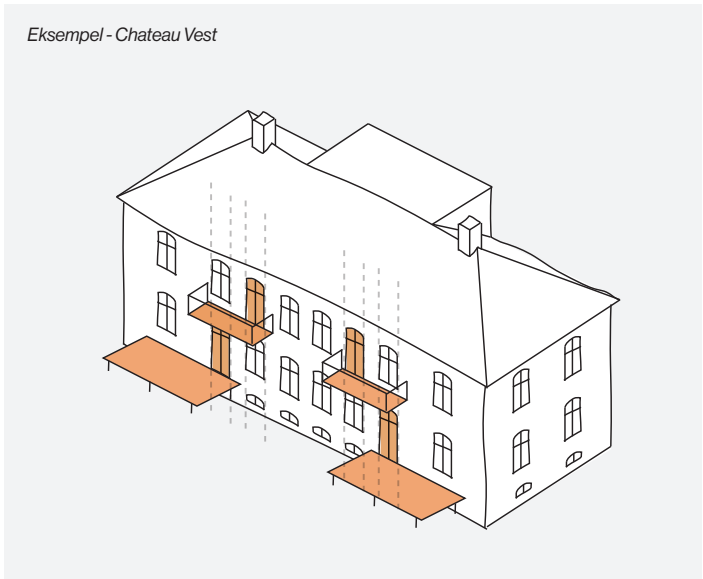
Istandsættelse

Eksisterende bygninger med særlig høj arkitektonisk og historisk værdi. Bygningerne har brug for omfattende renovering og istandsættelse. Der tages i istandsættelsen udgangspunkt i bygningernes oprindelige arkitektur, byggeskik, materialer, historie og håndværksmæssige traditioner. Bygningerne bør føres tilbage til deres oprindelige form, materiale og farve.

Eksempel på ændringer:

- Bygningselementer restaureres
- Bygningselementer tilbageføres

B

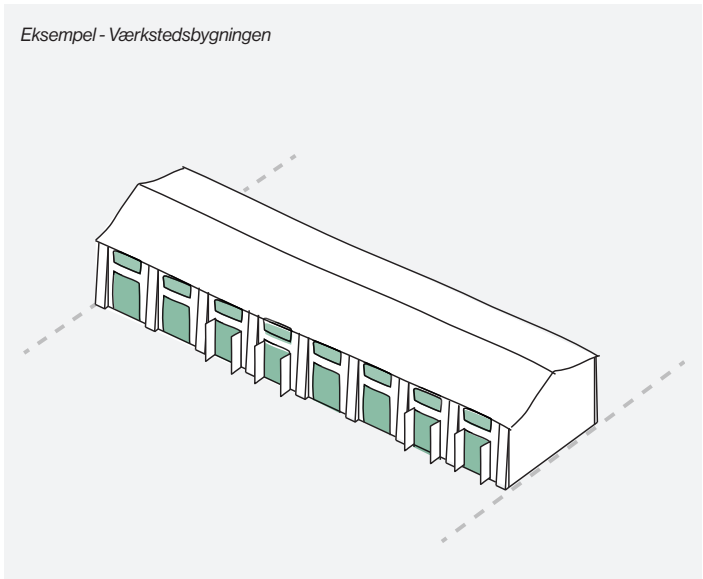
Renovering

Bygningerne kan tåle mindre ændringer i facaden, som passer til fremtidige funktionskrav. Bygningerne bør fremstå så originale som muligt, og renoveres med respekt for bygningens karakteristika. Det er vigtigt at værne om de særlige detaljer, så originaliteten og bygningshistorien bevares.

Eksempel på ændringer:

- Flere og større åbninger. Vinduer, døre og porte skal ske indenfor eksisterende facaderytme.
- Lukning af åbninger. Her skal brystninger bygges op som de eksisterende og i genbrugssten.
- Tilføjelse af mindre bygningselementer. Altan, trappe eller terrasse bør udføres i stil med eksisterende, og inden for eksisterende facaderytme. Materialer fx. støbejern, beton, træ, granit, mursten.
- Dæmpede farvetoner i stil med eksisterende. Farvetoner tilpasset den historiske kontekst.

C

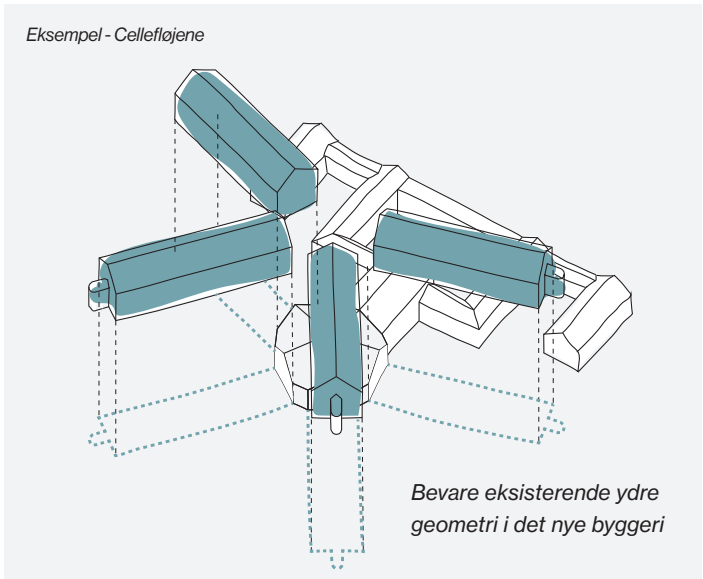
Transformation

Bygningerne kan tåle en omfattende facadetransformation. Ændringer i facadeudtrykket bør udføres i respekt for eksisterende facaderytme, og skal forstærke eller understrege de oprindelige arkitektoniske principper i bygningerne og undgå at forringe disse.

Eksempel på ændringer:

- Reduceret bygningsvolumen. Bygningsdele kan fjernes.
- Større ændringer i facaden. Ændringer skal udføres med respekt for, men ikke nødvendigvis underordne sig, den eksisterende geometri og facaderytme.
- Farver og materialer kan afvige fra, men udføres i respekt for, den eksisterende bygning.

D

Geometrisk bevaring

Den stjerneformede fængselsbygning fortæller en vigtig baggrundshistorie om det oprindelige fængselskompleks og indgår som et vigtigt omdrejningspunkt for det nye, samlede byområde.

Den centrale panoptikonbygning og kirkefløj bevares. Cellefløjenes fodaftryk og bygningshøjder genetableres i opførelsen af de nye fløjbygninger som en del af anlæggets samlede stjerneform. De eksisterende cellefløjes arkitektoniske udformning skal danne arkitektonisk inspiration og grundlag for de nye bygningers udformning og udtryk.

Eksempel på geometrisk bevaring udfoldes i kapitlet "Portkvarteret, Fløjene".

Beskrivelse af eksisterende bebyggelse

Kontekst og kulturmiljø

Bygningernes karakteristika

Bagbygningen omtales som Chateauet. Den er placeret i Karrekvarterets nordøstlige hjørne, syd for værkstedbygningerne og spejles med det østlige chateau over fængslets hovedakse.

Chateauerne er opført i 1859, samtidig med resten af fængselskomplekset og har oprindeligt fungeret som funktionærboliger for fængslets ansatte. De to Chateauer fremstår i hovedtræk ens, med symmetrisk proportionerede facader, taget er helvalmet og facaderne i gul tegl med murværksdetaljer omkring vindue og døråbninger. Dog med den karakteristiske forskel, at der på det vestlige Chateau er en center frontispice mod nord.

Den gennemgående stilart for Vridsløselille Statsfængsel udspringer af historicismen. Historicismen er en fællesbetegnelse for en europæisk arkitekturstrømning, der efterlignede de tidligere store arkitekturperioder og stilarter. Bygningen har klare referencer til italiensk og fransk arkitektur og kan minde om større franske landejendomme - chateau'er.

Chateau'erne er opført i klassisk historicistisk formsprog hvor ambitionen var at opnå idealer og skønhed gennem en enkelhed og smuk proportionering. Bygningerne skulle bestå af enkle, geometriske volumener, der var symmetriske om en centerakse.

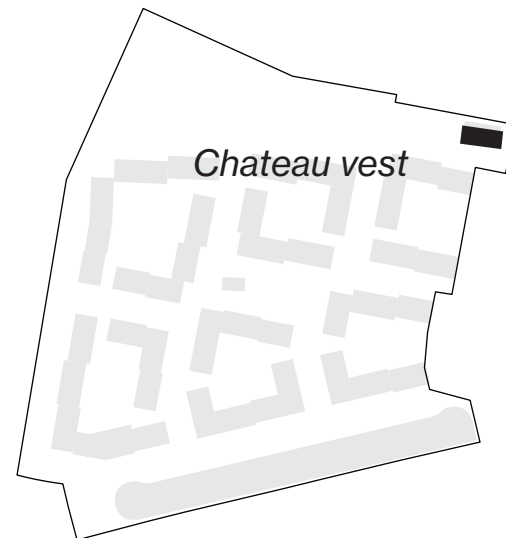
Bygningens kulturmiljø og kontekst

De to bygninger fremstår som et makkerpar og udgør, i sammenspil med resten af det oprindelige fængsel en klar fortælling om hvordan det samlede fængsel har været tænkt som i en helhed eller superstruktur; og fungerer nærmest som en fængselsmaskine. Fængselsfløjene, porten og panoptikon, havde deres specifikke funktion inden for fængselsmurene, og Chateauerne, gasmesterboligen inspektørboligen havde deres uden for murene, deres funktion understøttede at fængslet kunne fungere effektivt.

Chateauerne understøtter formidlingen af fængslets historie og forståelsen af sammenhængene for stedets bygnings-kulturellemiljø og er en vigtig brik i identiteten som den nye byudvikling beligges sig på.

Tilstand

Dårlig og trænger til renovering. Plader, døre, vinduer skaller. Tagudhæng er slået og i tvivlsom stand. Bygningen har stået tom i de sidste to-tre år og der er ikke udført vedligeholdelse i perioden, hvilket har præget tilstanden.

Beskrivelse af eksisterende bebyggelse

Bygningsdetaljer

Symmetri

Harmonisk facade mod nord og syd. Alle facader og gavle er symmetrisk opbygget.

Grønne døre, hvide vinduer

Vinduer var hvidmalede, det var den dyreste farve og derfor et statussymbol. Vindues og dørhuller er udformet med rund-buestik. Døre er den ikoniske grønne farve. Over dørene er runde lamper. (Foto fra Chateau Øst)

Detaljer omkring hoveddøren

Gelænderne på nordsiden var oprindeligt udført i spin-kelt støbejern. Lampen over døren var en rund glaspen-del. (Foto fra Chateau Øst)

Nordfacaden

Karakteristisk for nordfacaden er dens tredeling, som fremhæves af 3 murnicher, der samtidig skaber en pilasterlignende detalje omkring hjørnet. På Chateauets gavle mod øst og vest er ligeledes en murniche. Den midterste del af nordfacaden udgør en frontespice. To hoveddøre ligger i tilbagetrukne murede felter.

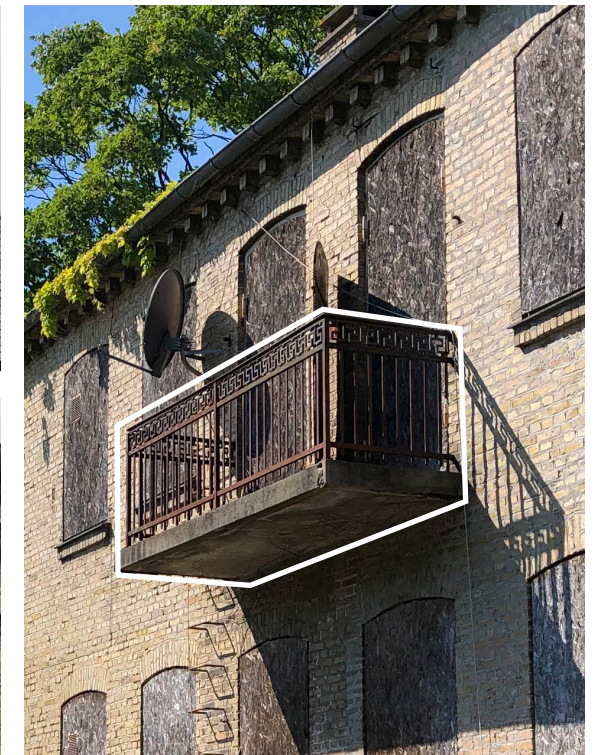
Murstik

Over vinduer og døre er et fladbuet murstik. Under vinduerne er murdetaljer under sålbænken.

Bloktandsgesims

Gesimsen har høj detaljering og udført som tandsnits-gesims. Skorstenen er i samme gule sten som facaden.

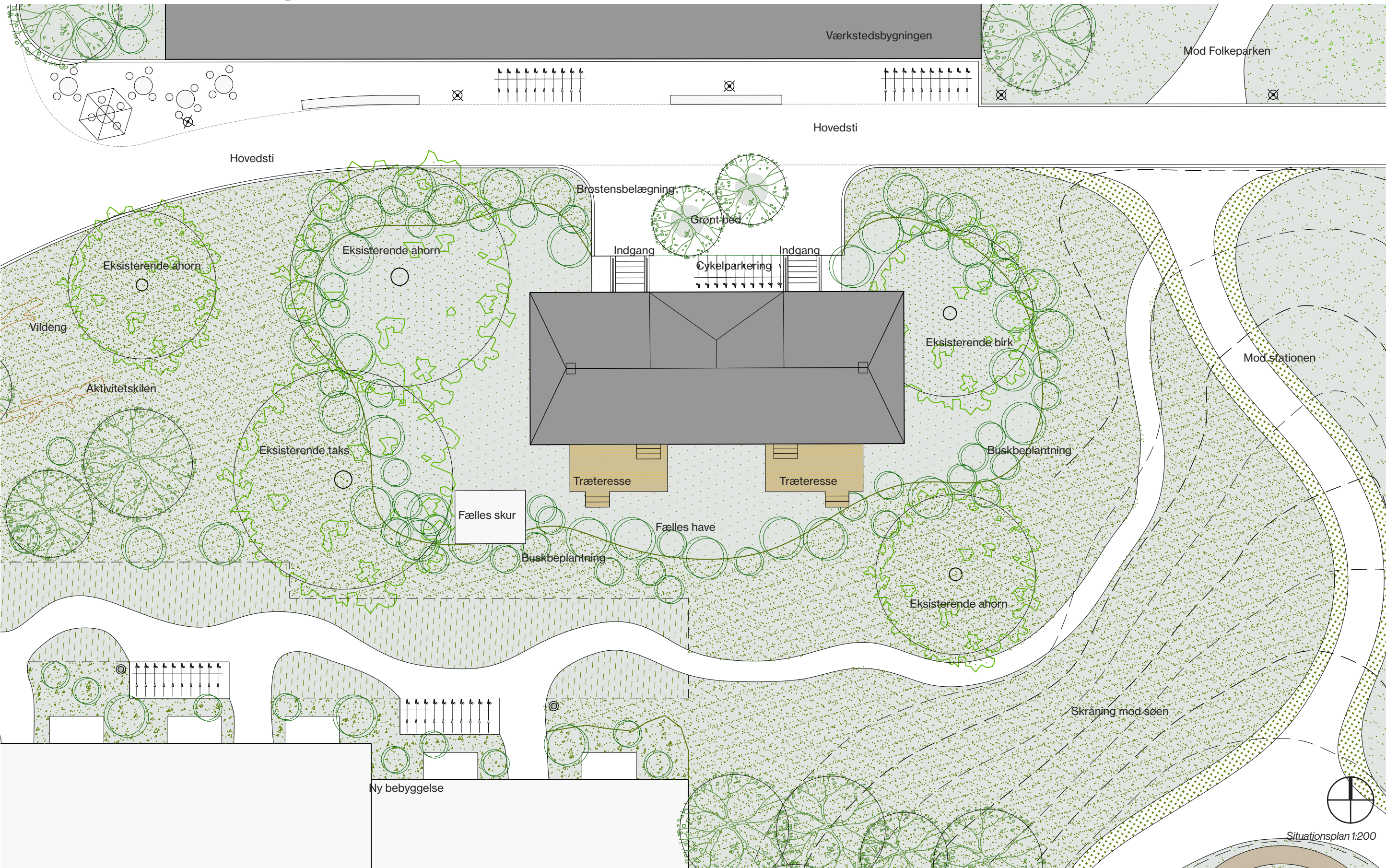

Altan i støbejern

Altanen er udført i støbejern og har høj detaljerigdom.

Situationsplan

Chateauet i den grønne kile

Bevaringsstrategi

Overordnede greb

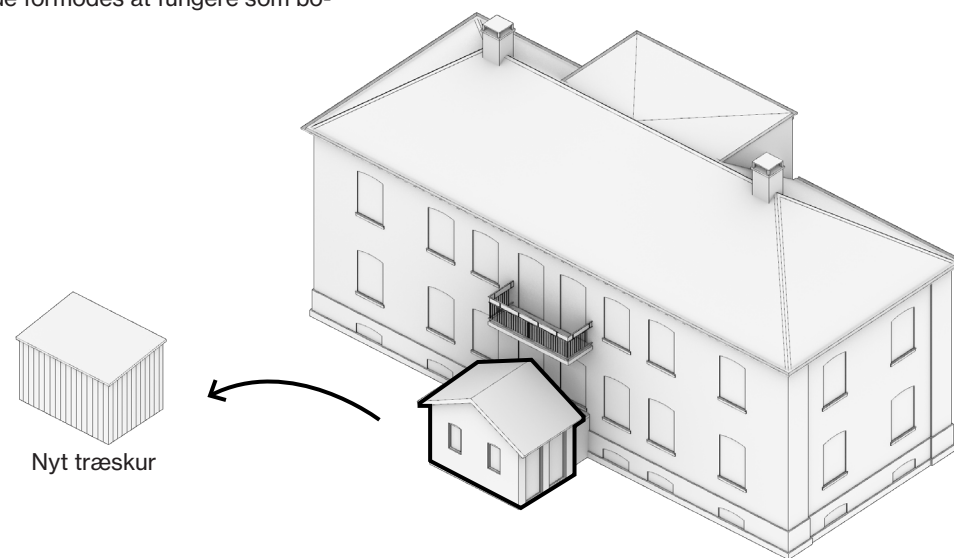
B

Chateau Vest er kategoriseret som B. Renovering

Chateauet bør fremstå så originalt som muligt, og renoveres med respekt for bygningens karakteristika. Det er vigtigt at værne om de særlige detaljer, så originaliteten og bygningshistorien bevares.

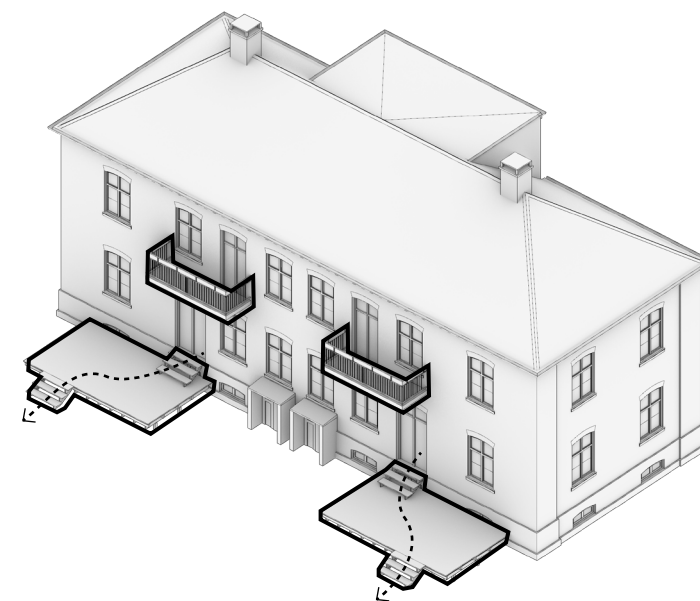
Sammenhængende bevaringsstrategi for Vridsløse

De to Chateauer bør renoveres på samme måde udvendigt, samtidig bør der være sammenhæng i måden hvorpå de fritstående bygninger i kategori B. behandles. Forboligerne, Chateauerne og Betjentboligerne har fælles karaktertræk som hvide dannebrogsvinduer, grønne døre, blank gul mur, muredetaljer omkring vinduer døre og gesims, bygningerne står i noget grønt og de formodes at fungere som boliger i fremtiden.

Skur

Ved sydfacaden, er der idag placeret et skur, som ligger uhensigtsmæssigt ift. de fremtidige boliger og den fælles have. Skuret fjernes, og et nyt fælles skur kan opføres på samme matrikel sydvest for chateauet i den grønne hæk beplantning. Det nye skur kan være i træ i en mørkegrøn farve der matcher portens grønne farve.

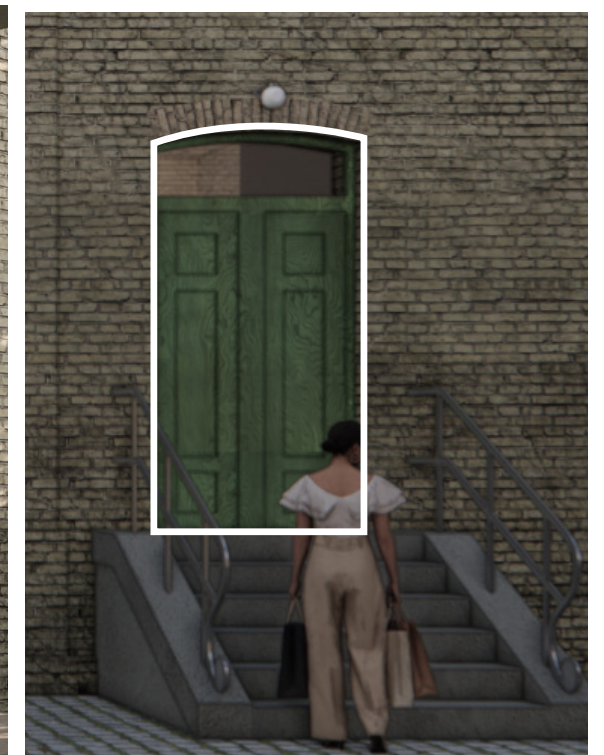

Ankomst og adgang til have

Ankomsten til boligerne er fra nordsiden ud mod den fremtidige hovedsti, dette anbefales også i fremtiden. Det anbefales at der på sydfacaden etableres døre med direkte adgang til en fremtidig fælles have, da der (foreløbigt) foreslås generationsboliger i chateau'erne. Altaner kan tilføjes til boligerne på første sal. Nye åbninger skal etableres med respekt for den harmoni og symmetri der er i bygningen i dag.

Bevaringsstrategi

Bygningselementer

Murværk

Murværket fremstår som blankmur udført i den gule tegl som er karakteristisk for de oprindelige fængselsbygninger. For perioden vil det være typisk at fugen er enten specialformet med murerske, skrabefuge eller tilbagetrukket.

Anbefaling: Det anbefales at murværket skånsomt afrenses og at det oprindelige fugeudtryk reetableres med udgangspunkt de oprindelige materialer (kalkmørtel) samt farver og udtryk. Der bør værnes om de særlige detaljer, som murnicherne, bloktandsgesimsen og murstik over vinduer og døre samt under sålbænken.

Vinduer og døre

På nuværende tidspunkt er huset blændet af med plader for vinduer og fremstår i dårlig stand. Vindues og dørhullerne er udformet med svagt rund-buestik. Oprindeligt var vinduer hvidmalede og døre grønne. Vinduerne er en del af husets klassiske proportionering, hvor der er sammenhæng mellem rudefelternes størrelse og hele vinduets størrelse, som igen er proportioneret efter facadens mål. Ændrer man vinduernes formater, får det betydning for husets helhedsudtryk.

Anbefaling: Ved en renovering kan det ikke anbefales at udskifte til vinduer med plast eller aluminium, stoflighe- den er for fremmed. De oprindelige kitfalsede vinduer og den tilhørende profilering af sprosser og karme giver lysindfald af stor kvalitet. Selve vinduet og vinduesrammen bør følge det let buede murstik over døre og vinduer. Vinduer og døre udført af kernetræ har med den rette overfladebehandling en særdeles lang levetid.

Bevaringsstrategi

Bygningselementer

Skiffertag

Taget er udført i naturskiffer, en samlet helvalmet tagflade kun brudt af den centerplacerede frontispice. Dette er oprindeligt og typisk for historicismens bygningsarkitektur og dette skal videreføres for at bibeholde bygningens arkitektoniske helhed og autencitet. Overgang mellem tag og facade er markeret af en karakteristisk bloktandsgesims som er et udtryk for tidens arkitektoniske og håndværksmæssige præg.

Anbefaling: Renovering eller udskiftning af tag udføres som oprindeligt naturskifer med oprindeligt tag-geometri – helvalmet.

Støbejerns detaljer

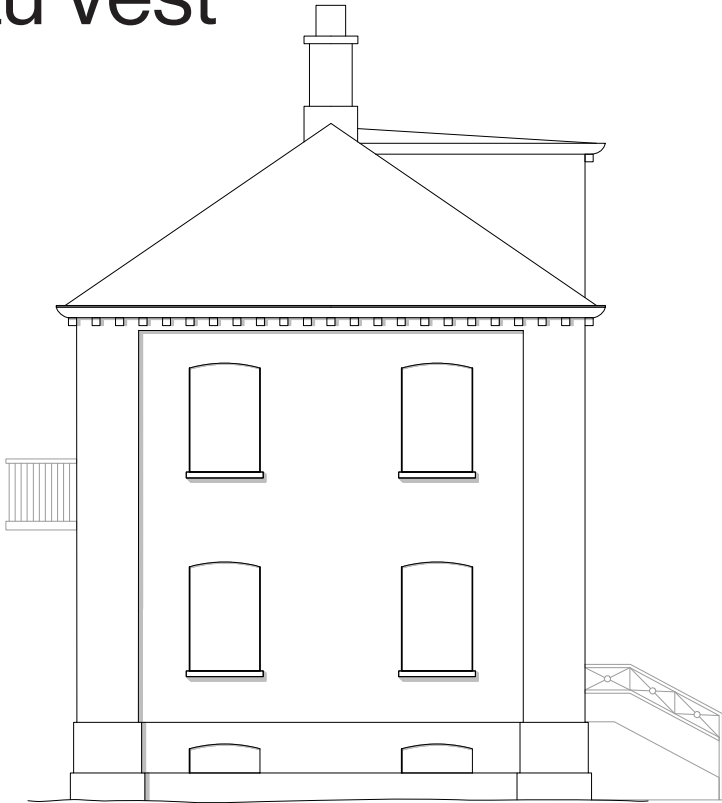
Der findes en række smedejerns detaljer på bygningen så som altanværn. Gelænderne på nordfacaden var oprindeligt udført i støbejern. Disse er karakteristisk for perioden og er håndværksmæssige eksempler på nye strømninger i periodens arkitektur.

Anbefaling: Det anbefales at bygningens eksisterende bygningsdetaljer bevares og renoveres og hvor udskiftning kan være nødvendigt bør dette udføres i sammen kvalitet og udformning som forlægget.

Eksisterende opstalter

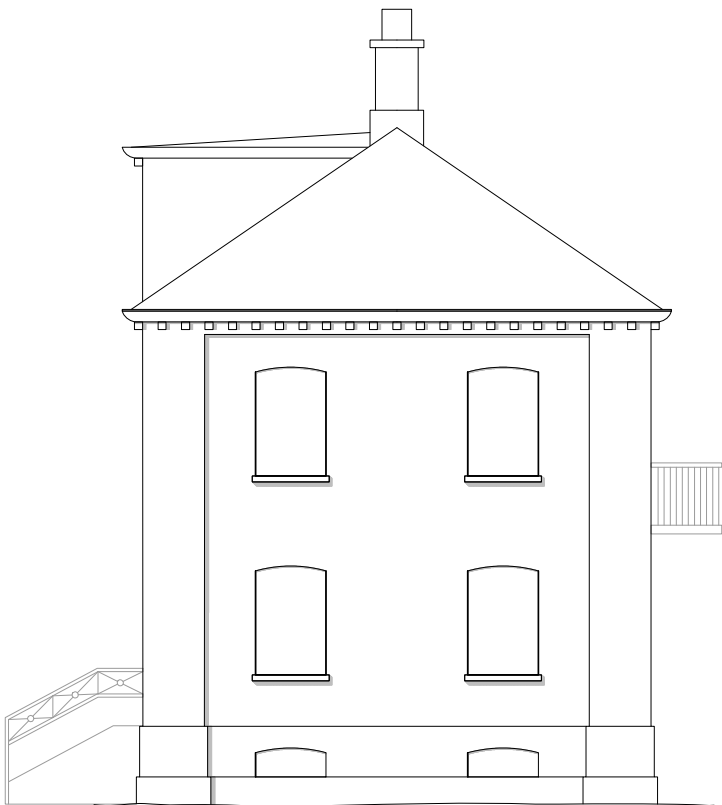
Chateau Vest

Opstalt øst

Opstalt nord

Opstalt vest

Opstalt syd

NOTE: Samtlige vinduer og døre er blændet

Nye opstalter

Chateau Vest

Opstalt øst

Opstalt nord

Opstalt vest

Opstalt syd

Principper

Generelt:

- Renovering af bygningerne skal ske med respekt for bygningens karakteristika ift. oprindelig struktur, detaljer, farver og materialer.
- Bevare symmetri og facaderytme.
- Chateauet skal stå i grøn have. Min 50 % af facaden skal have grønt helt op til facaden, for at sikre havemotivet.

Tilføjelser og fjernede elementer:

- Sydvendte vinduer kan erstattes af terrasse- og altandøre til have.
- Ved tilføjelse af mindre bygningsdele som altan, trappe eller terrasse skal disse udføres i stil med det eksisterende chateau i materiale og farve.
- Terrasser må max udgøre xx m2 i alt.
- Hvor vinduer erstatter døre skal brystningen mures op af gule genbrugssten fra området.
- Nye skure skal stå væk fra bygningen i det grønne.

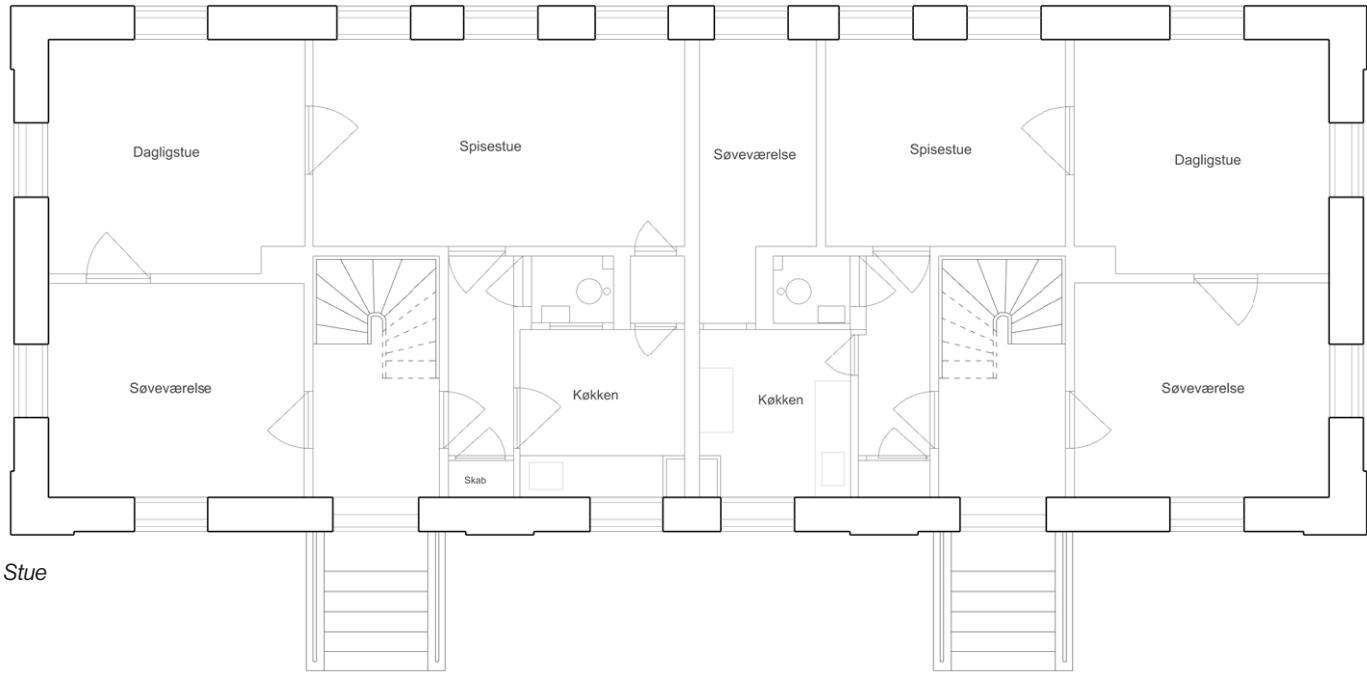
Farver og materialer:

- Grønne hoveddøre og hvide vinduer som oprindeligt.
- Vindues og dør-partier skal følge det buede murstik.
- Vinduer skal være hvide dannebrogsvinduer af 2 fag med 4 eller 6 ruder.
- Terrassedøre skal have samme karakter som de hvide dannebrogsvinduer og have et spinkelt udtryk.
- Støbejernsdetaljer: eksisterende bygningsdetaljer bevares og renoveres. Hvor udskiftning kan være nødvendigt bør dette udføres i samme udformning som de oprindelige elementer.
- Værn omkring altaner og på hovedtrappe skal føres tilbage til det oprindelige, eller udføres i spinkelt metal i en vertikal rytme.
- Detaljer som murstik og bloktandsgesims bevares og renoveres.
- Tag skal udføres i mørkt skifer i oprindeligt helvalmet tag-geometri.
- Der må ikke indføres plastik i materialepaletten.
- Værn og anden afskærmning omkring terrasse må ikke udføres i glas.
- Nye skure skal have mørk grøn træbeklædning.

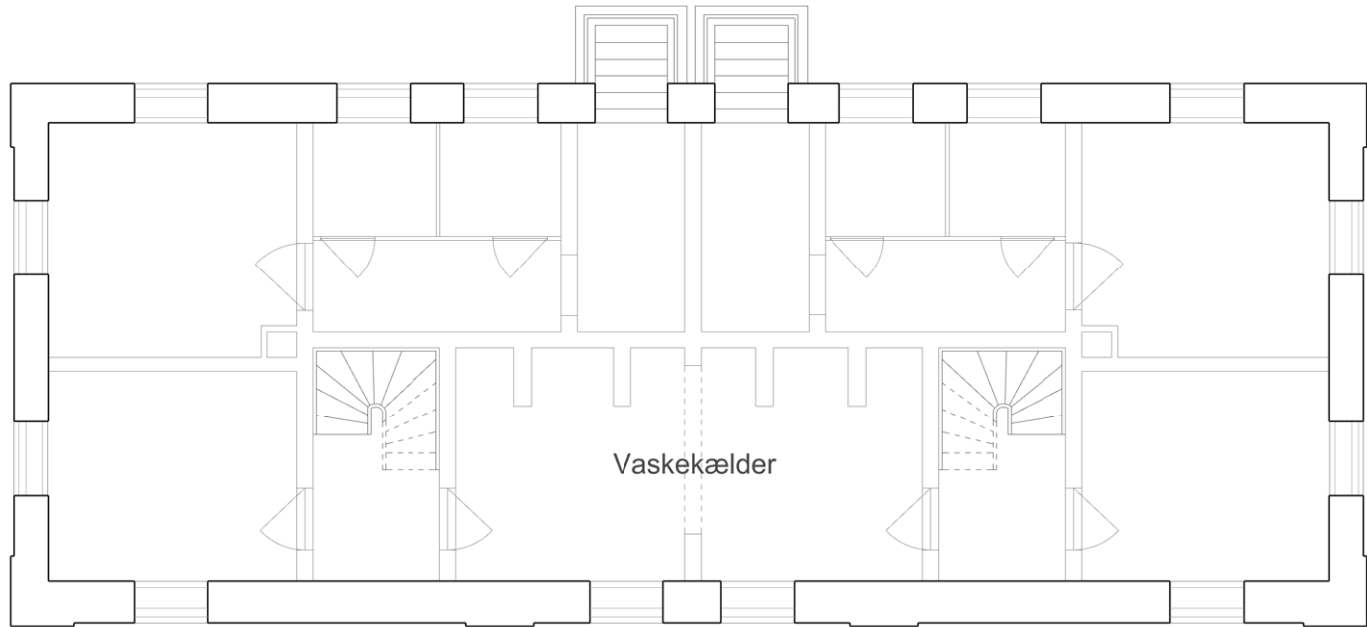

Eksisterende plantegninger

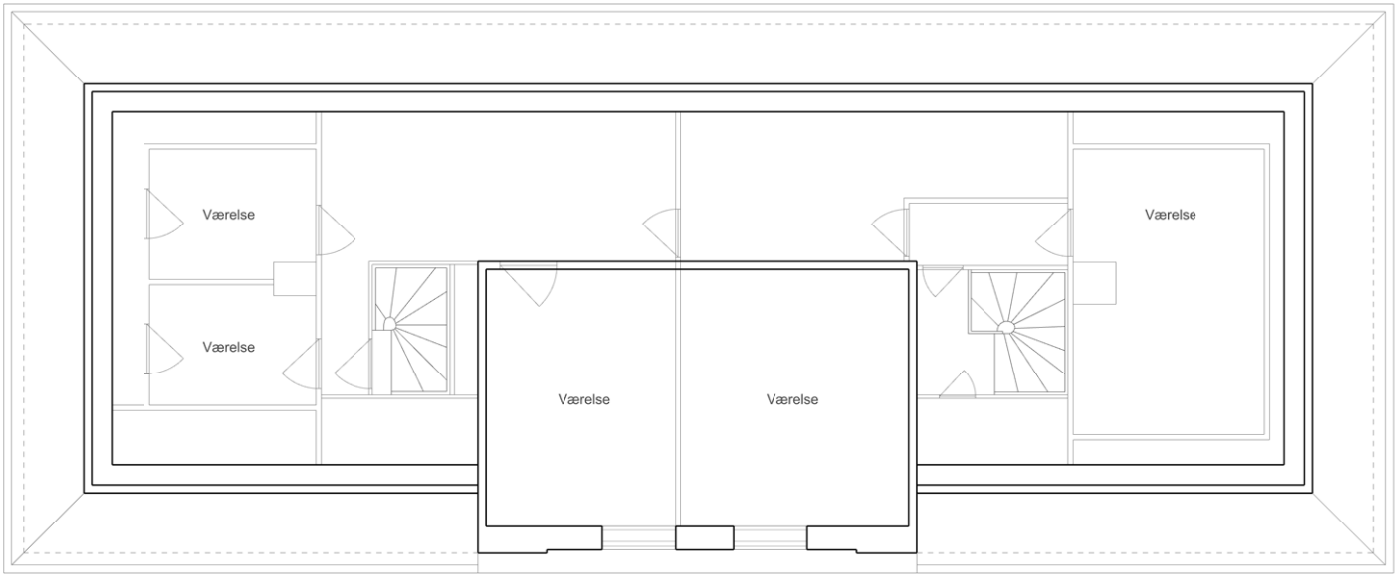
Chateau Vest

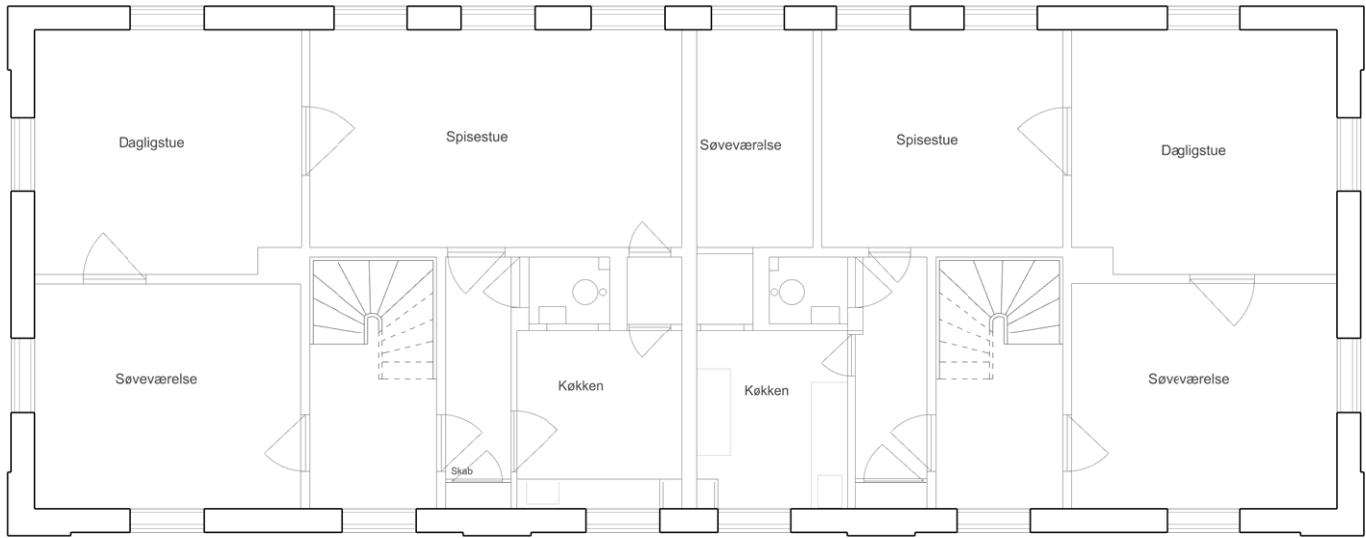
Stue

Kælder

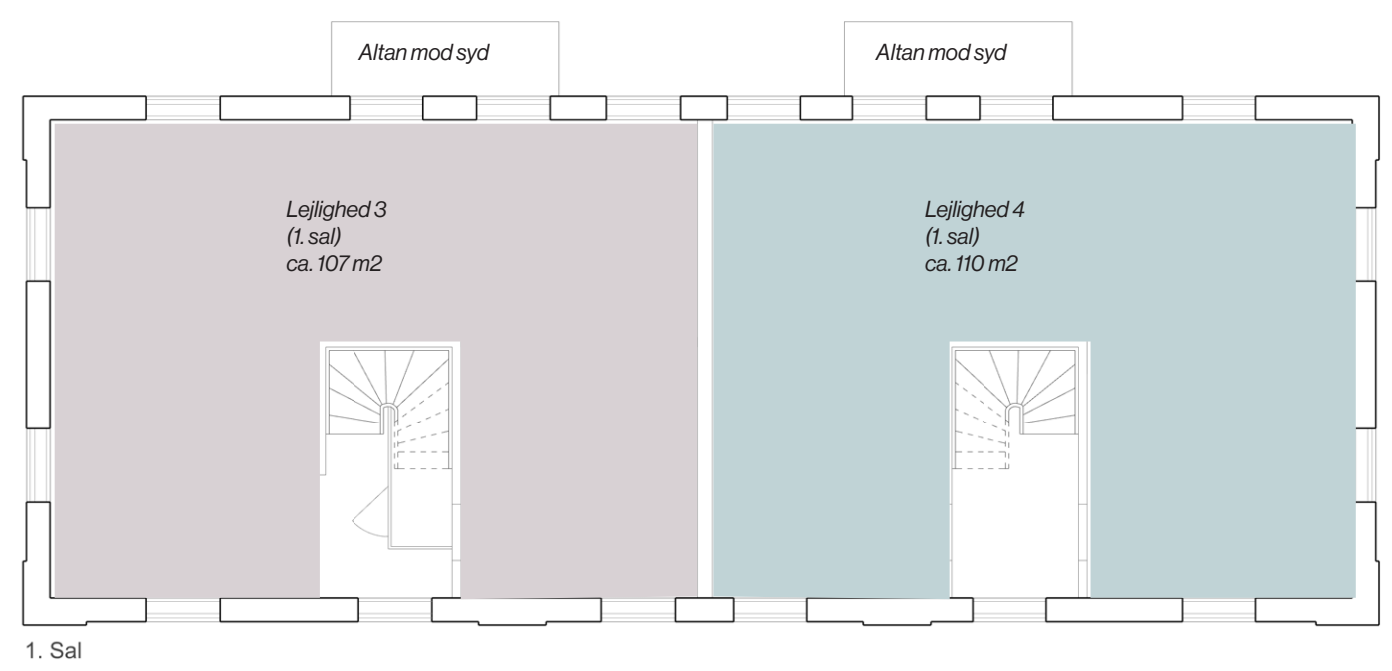
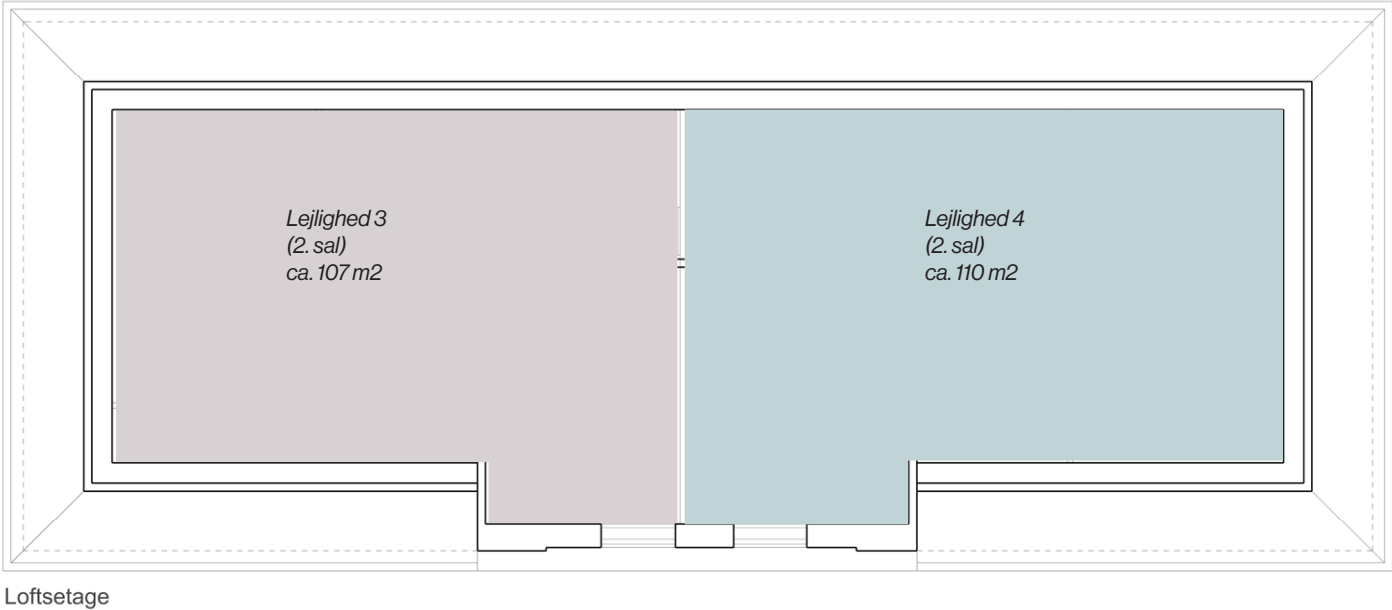
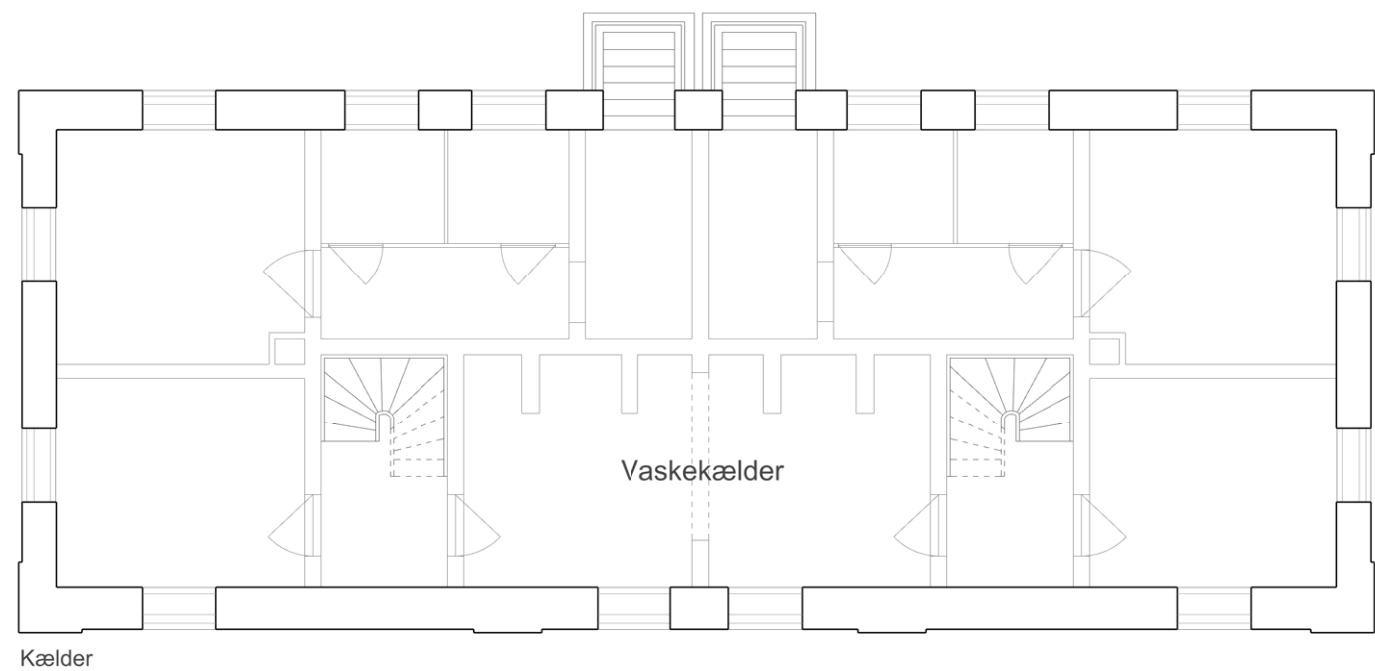
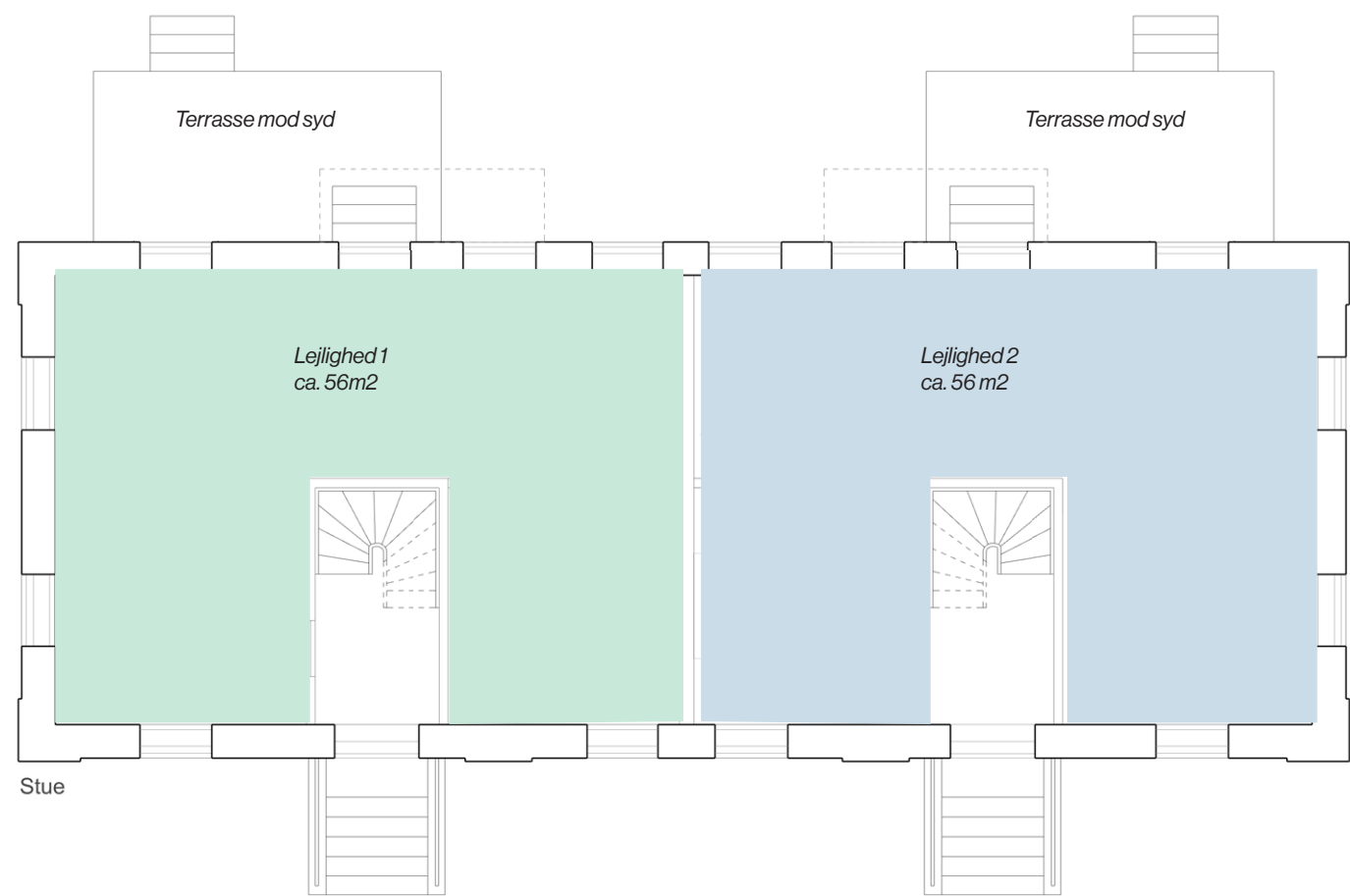
Loft

1. sal

Eksempel ny planskitse

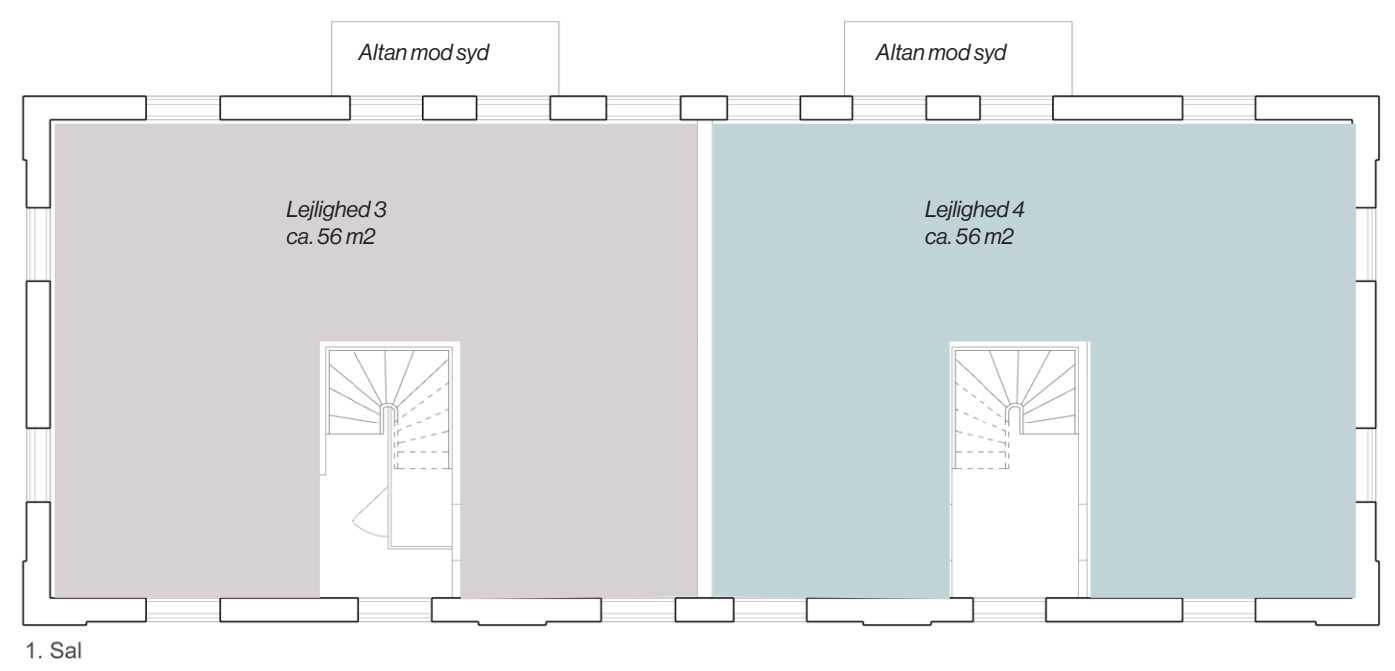
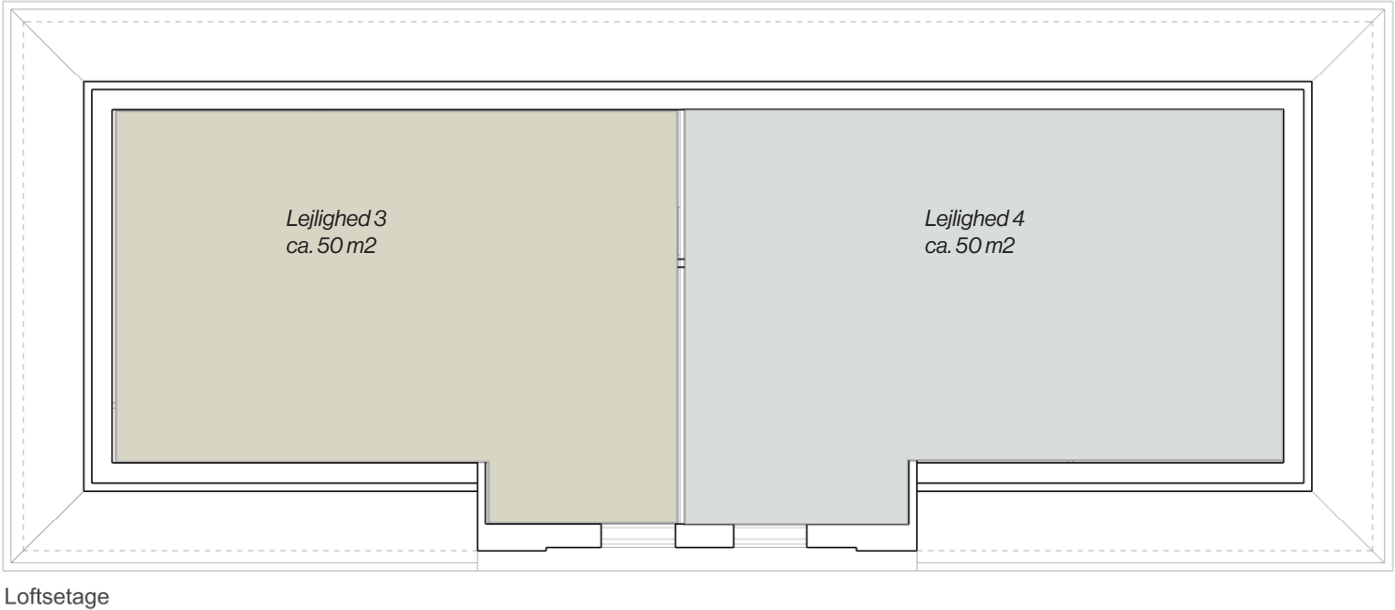
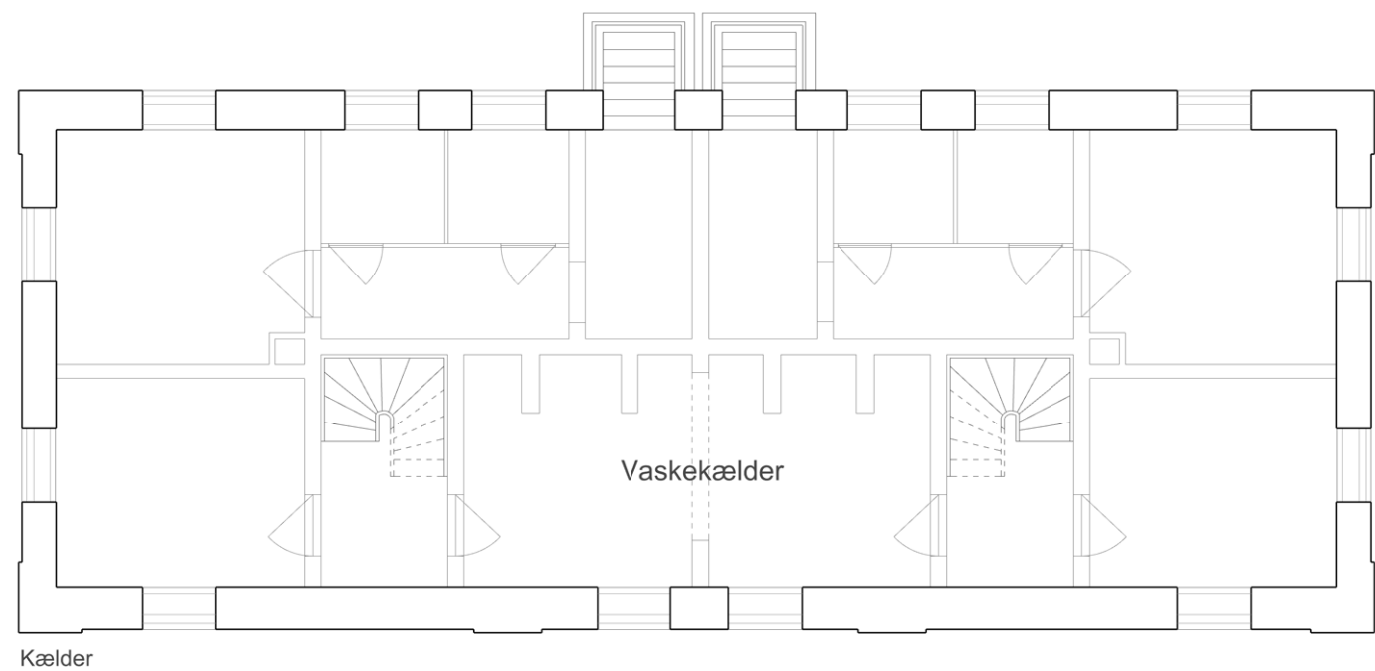
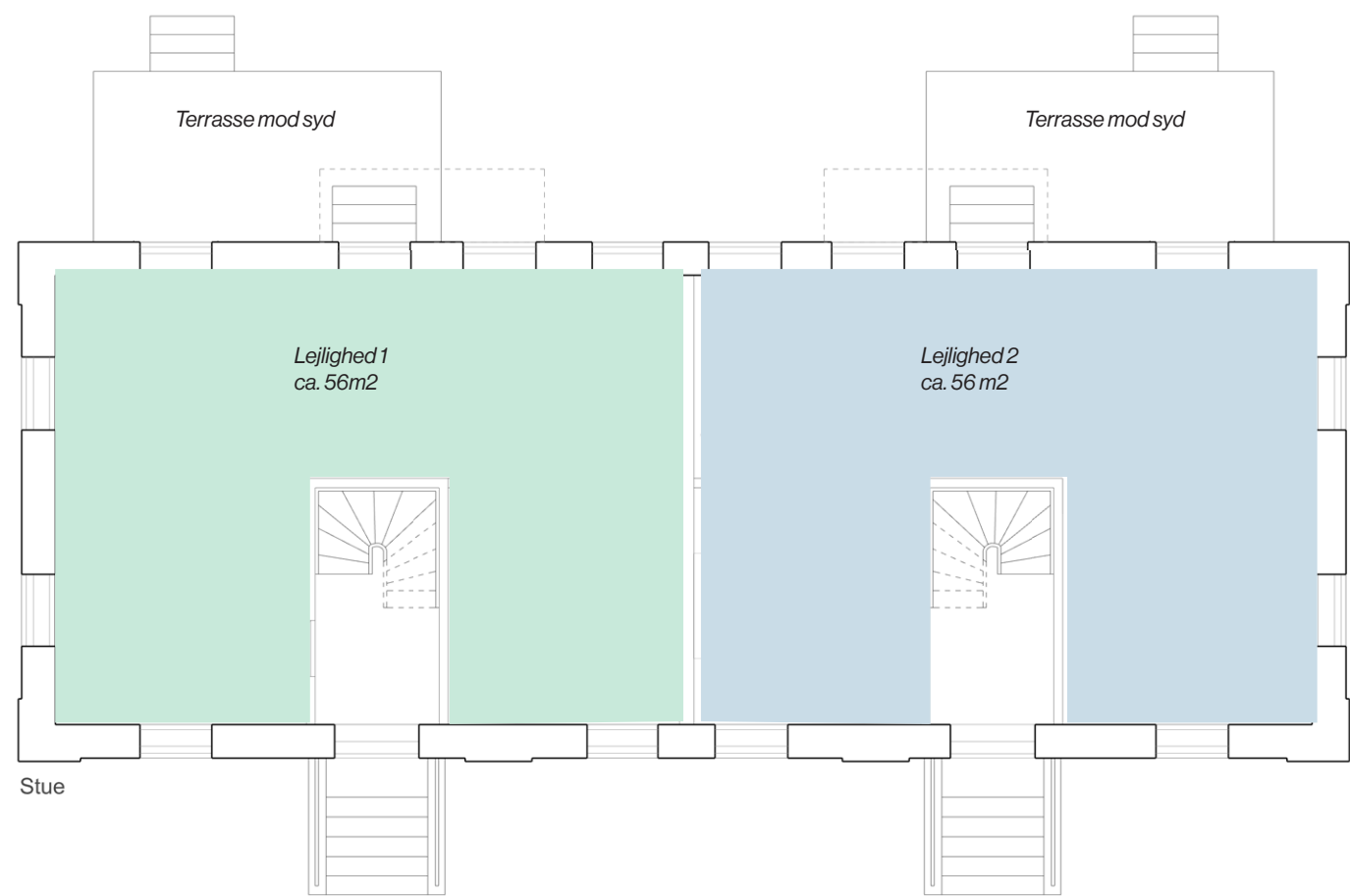
4 lejligheder

Skitse med fordeling af lejlighederne i generationsboligen. Lejlighederne har fælles opgang som tager udgangspunkt i dem der findes i chateauet idag.

Eksempel ny planskitse

6 lejligheder

Skitse med fordeling af lejlighederne i generationsboligen. Lejlighederne har fælles opgang som tager udgangspunkt i dem der findes i chateauet idag.

Chateau facade mod syd

Eksempel på terrasser og altaner mod syd